

MUSEU
D'HISTÒRIA
DE BARCELONA

LA BARCELONA COMTAL

DE LA CONQUESTA ISLÀMICA
A LA CIUTAT REIAL

MUSEU
D'HISTÒRIA
DE BARCELONA

LA BARCELONA COMTAL

DE LA CONQUESTA ISLÀMICA
A LA CIUTAT REIAL

Ajuntament
de Barcelona

TERRA DE FRONTERA

ENTRE MUSULMANS I CAROLINGIS

BARCELONA PERIFÈRIA ISLÀMICA: L'EFÍMERA DOMINACIÓ MUSULMANA

La guerra civil al regne visigot va facilitar la conquesta islàmica de la península Ibèrica, que l'any 713 va arribar a Barcelona, capital fiscal de la Tarraconense des del segle VI. Sota el nom de Madina Barsaluna, la ciutat es va integrar a l'imperi mediterrani dels Omeies i va recuperar els contactes comercials i culturals amb l'orient mediterrani. Poc després, en triomfar a Bagdad la rebel·lió dels Abbàssides, va esdevenir una ciutat fronterera del nou estat independent de Còrdova, últim reducte de la vella dinastia califal.

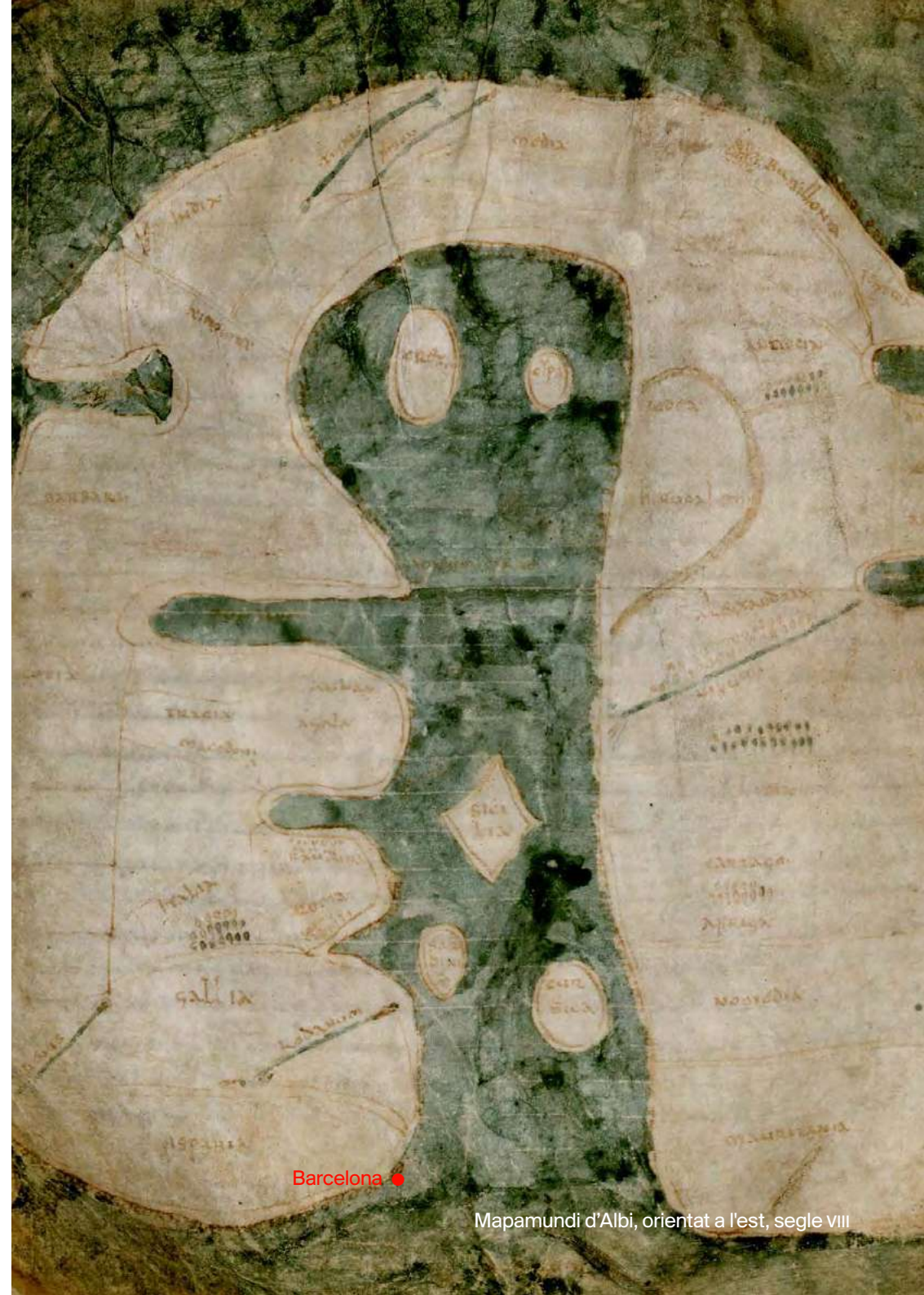
La dominació islàmica de Barcelona va ser curta i superficial. No va anar gaire més enllà del control polític i fiscal per part d'una minoria militar que no va tenir l'entitat demogràfica ni el temps necessaris per transformar la societat cristiana local, que es va mantenir estructurada entorn de la figura del bisbe.

Monedes andalusines. Felusos de bronze, dirham de plata i dinar d'or. Segles VII i VIII. МНСВ 20355, 20357, 20553, 17160, 17161, 9129, 20358, 7047, 20098, 17174.

Extensió del califat omeia l'any 730

Evolució de la frontera entre l'Imperi Carolíngi i l'Emirat de Còrdova a les darreries del segle VIII

Mapamundi d'Albi, orientat a l'est, segle VIII

(1)

(2)

(3)

(1) Fragment d'escàpula d'un bòvid amb la inscripció incisa «En nom de Déu, el Clement, [el Misericordiós] 1 2 4 5 6 7 8 (9 [10 20 30 40...])». Segle VIII. MHCB 20379

(2) Àmfora procedent de la Mediterrània oriental islàmica. Segle VIII. MHCB 20378

(3) Capitell de marbre d'estil califal procedent de Còrdova, instal·lat al Palau Comtal com a element de prestigi. Primera meitat del segle X. MHCB 7645

NOU LÍMIT MERIDIONAL DE L'EUROPA CAROLÍNGIA

(1)

La dominació musulmana va acabar amb la conquesta carolíngia de l'any 801. Barcelona va esdevenir el límit meridional d'un occident europeu immers en el darrer intent de recrear l'Imperi Romà. El somni imperial de Carlemany va acabar, però, fragmentat en regnes i la ciutat va quedar en poder dels reis francs, que hi van exercir l'autoritat a través d'un comte. El títol comtal aviat es va fer hereditari, però va continuar limitat pel contrapoder del bisbe, amb qui compartia el control de la muralla i de les portes de la ciutat.

Els vincles amb l'àrea franca i la reforma eclesiàstica difosa pel nou monacat benedictí periurbà (Sant Pau del Camp i Sant Pere de les Puelles) van facilitar la penetració dels models tècnics, culturals i artístics del renaixement carolingi, als quals es va anar adaptant la producció local dels segles IX i X.

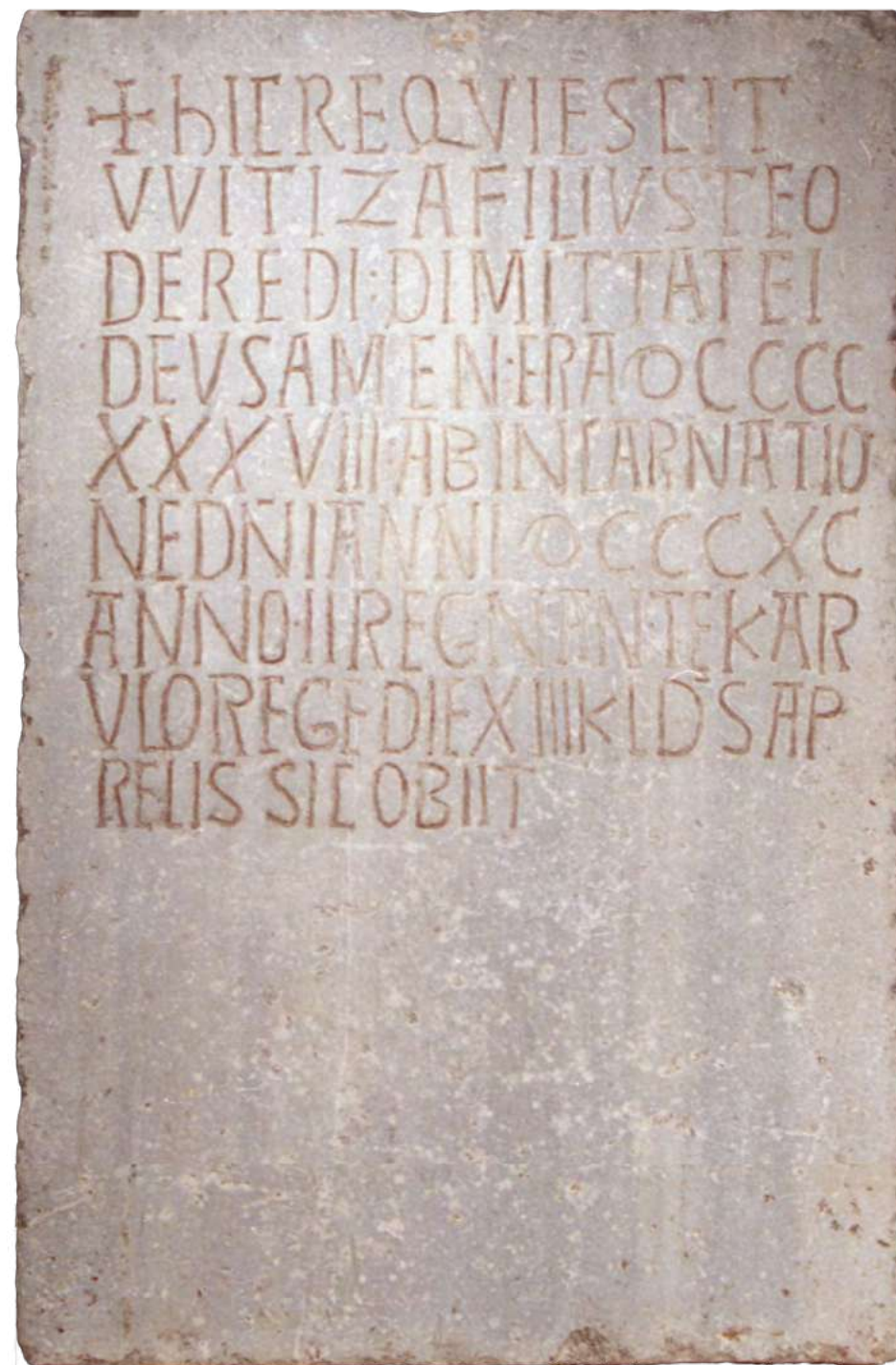
(1) Conjunt de monedes carolíngies.
Diners i òbols. Segles IX-X. MHCB 20354,
17154, 17157

(2) Làpida sepulcral de marbre amb inscripció.

HIC REQUIESCIT/ WITIZA, FILIUS TEO/
DEREDI, DIMITTAT EI/ DEUS AMEN.
ERA DCCCC/ XXXVIII, AB INCARNATIO/
NE D(OMI)NI ANNI DCCCXC, / ANNO II
REGNANTE KAR/ULO REGE, DIE XIII K(A)
L(EN)D(A)S AP/RELIS. SIC OBIIT.

[Aquí reposa Witiza, fill de Teodored, que el senyor el perdoni. Amén. Va morir el dia 13 de les calendes d'abril (20 de març) de l'any de l'Era (d'August) 938, el 890 de l'Encarnació del Senyor i segon del regnat del rei Carles.

MHCB 11051

(2)

(1)

(1) Ceràmica de taula i cuina. Olles, gerres, setres, mànecs de cassoles i llàntia. Segles IX-XII. MHCB 18682, 18681, 18676, 18673, 20398, 18672, 20076, 20407, 4321, 20554, 25373, 9523, 18946

(2)

(3)

(2) Olles per cuinar i emmagatzemar aliments. Segle X. MHCB 16955, 18685, 18684
(3) Setra. Gerra característica del període altmedieval. Segle XI. MHCB 18683

Mapa de la Mediterrània occidental (de l'estret de Messina fins a Catalunya) orientat al sud, al-Idrisi, segle XII (en còpia del segle XIV)

BARCELONA SEU PRINCIPESCA: EL PALAU MAJOR

(1)

Al llarg del segle x, la sobirania franca sobre Barcelona es va anar reduint a un dret teòric, perquè el poder del Califat de Còrdova atreia la ciutat i fomentava l'autonomia dels comtes barcelonins, que van aprofitar la situació per acabar d'imposar-se a la resta dels grans llinatges catalans. La manca d'ajuda davant l'assalt d'Almansor de 985 i el canvi de dinastia al regne franc van consolidar els comtes de Barcelona com a prínceps sobirans fàctics de Catalunya.

Els comtes-prínceps volien representar el seu poder, i la desintegració del califat en regnes de taifes al segle xi els va facilitar els recursos en forma de botí i de paries pagades regularment per les taifes veïnes a fi d'evitar l'atac català. El vell palau comtal, ja documentat l'any 924, havia patit tant l'assalt de 985 com la veïna catedral. Ramon Berenguer I va decidir renovar-lo en paral·lel al nou temple, consagrat l'any 1058. Les poderoses voltes i façanes romàniques bastides llavors encara perduren.

(2)

(1) Reproducció de l'anvers i el revers d'un mancús d'or encunyat a Barcelona per Bonnom. És l'únic conegut on apareix el nom àrab de Barcelona; el text apareix inscrit al revers dins d'una estrella de vuit puntes. MHCB 7624

(2) Lipsanoteca de plom per contenir relíquies. Segle X. MHCB 2596

(1) Carreu amb fragment de pintura mural trobat al Palau Major. Cap d'àngel nimbat. Segles X-XI. MHCB 2980

(2) Capitell del Palau Major romànic. Segle XI. MHCB 7647

(3) Capitell del Palau Major romànic. Segle XII. MHCB 2606

(4) Imposta del Palau Major romànic. Segle XI-XII. MHCB 7659

(5) Imposta de la catedral romànica. Segle XI. MHCB 3301

(6) Imposta de la catedral romànica. Segle XI. MHCB 3302

(7) Base de columna del Palau Major romànic. Segle XI. MHCB 7648

(1)

(2)

(3)

(4)

(5)

(6)

(7)

Mapamundi de Al-Istajri, orientat al sud.
Segle x (en còpia del segle xii)

Mapamundi de Ripoll,
orientat a l'est, segle xi

LA CIUTAT COMTAL

L'impuls generat pel capital de paries, botí i esclaus, com també l'expansió agrícola, van reactivar la construcció i la demanda de productes de qualitat. Es van desenvolupar l'artesanat i el mercat locals, amb una intensa activitat que atreia immigrants. A mitjan segle XII, Barcelona ja comptava amb una trentena de menestrals especialitzats i hi destacaven els sectors de la pell i del metall, als quals es va anar afegint el tèxtil. El creixement també va beneficiar els comtes, que van fomentar la construcció de molins al rec Comtal.

LES BASES ECONÒMIQUES DEL CREIXEMENT

La primera flota comtal (1060) i el control de part del migdia francès pel matrimoni de Ramon Berenguer III amb Dolça de Provença (1112) van posar, a més, les bases d'un incipient comerç internacional, consolidat a mesura que les paries dequeien i forçaven les elits a cercar fonts alternatives d'ingressos. El dinamisme afavoria la densificació de la ciutat i l'expansió de viles noves fora muralla.

Olles de producció local. Segle XII.

MHCB 26482, 26496

(1)

(1) Eines per filar i cosir. Fusaioles i didals. Segles XI-XIII. MHCB 20009, 25340, 35241, 18957, 8225, 18963, 18973

(2) Roda de molí. Segles XIII-XIV. MHCB 28048

(3) Sivelles i apics decoratius de bronze. Segles XI-XIII. MHCB 13226, 20006, 20490, 20549, 13179, 19994, 25327, 25337, 20548, 20546, 20547

(4) Capitell del monestir romànic de Sant Pere de Puellas. Segle XII. MNAC 009867-000

(2)

(3)

(4)

UNA MAJORIA CRISTIANA I UNA MINORIA JUEVA

(1)

A mitjan segle XII, l'autoritat comtal ja havia retallat les competències civils del bisbe i vençut els vescomtes. El seu domini sobre la ciutat s'exercia a través de dos oficials, el batlle (amb competències sobre fiscalitat i patrimoni) i el veguer (amb competències d'ordre públic i justícia). El nou ordre legal va ser fixat en els *Usatges de Barcelona*, compendi legal bàsic de la majoria cristiana.

A la ciutat també hi havia una activa minoria jueva. Els jueus tenien la condició jurídica de propietat del príncep, fins a l'extrem que el repartiment del comtat entre els germans Ramon Berenguer II i Berenguer Ramon II (1079) va incloure els jueus. Aquests es van veure protegits així del creixent rebuig cristià, que va acabar imposant la segregació hebrea al call jueu. Reconeguda al segle XIII com entitat política (aljama), la comunitat jueva hi va prosperar, amb membres influents que van actuar com a creditors i oficials comtals i que van generar una intensa producció cultural.

(1) Làpida funerària en hebreu amb epitafi:
"Aquesta és la tomba d'Abraham, fill del rabi Deodatus. Sigui recordat aquest jove bo".
Segle IX. MHCB 1094

Els comtes Ramon Berenguer I i Almodís presidint l'assemblea de promulgació dels *Usatges de Barcelona*. Bibliothèque Nationale de France

(1)

(2)

Maqueta dels Banys Nous de Barcelona, construïts l'any 1160 amb llicència comtal sobre una horta dotada de sínia propietat del comte Ramon Berenguer IV per iniciativa de l'alfaquí Abraham

(1) Capitell dels Banys Nous de Barcelona. Segle XII. MHCB 1103

(2) Conjunt de llànties de Hanukkà. Segles XIII-XIV. MHCB 20375, 20533, 20534, 20535, 20537

(1)

(2)

(1) Olla amb grafit en hebreu: *melaj* (sal).
Segle XII. Segles IX-XI. MHCB 20532

(2) Conjunt d'arracades i anells amb
incrustacions i inscripció en hebreu.
Segles XIII-XIV. MHCB 453-460

Moisés guiant el poble jueu amb la senyera
catalana, miniatura de l'Hagadà Germana.
British Library

LA PRESENCIA ISLÀMICA A LA BARCELONA COMTAL

(1)

La Barcelona comtal experimentava una forta irradiació de la cultura i la tècnica islàmiques des dels territoris musulmans veïns, sobretot per l'arribada de productes de prestigi i d'esclaus adquirits per les elits locals. Tot indica, però, que a la ciutat no residia una comunitat islàmica estable. Després de l'assalt d'Almanzor del 985, la situació dels pocs musulmans que hi podien haver romàs es degué tornar insuportable, perquè ni les fonts escrites ni l'arqueologia ofereixen proves clares de presència islàmica lliure i sostinguda a la Barcelona dels segles XI i XII. La troballa de 18 cossos enterrats segons el ritual islàmic a l'àrea del Born sembla correspondre a esclaus retinguts a la força, atès el sexe només masculí, la malnutrició i malformacions que patien, i els grillons als peus d'algun dels individus. Ho confirma que mai no es va constituir a Barcelona una aljama islàmica, a diferència del que va ocórrer a altres ciutats catalanes, com Tortosa o Lleida.

(1) Segell-anell amb inscripció en tres línies amb caràcters en àrab corànic i possible aljama hebrea. BSM 'LLH/'LLH [RBY]/[R] SUL (En el nom d'Allah/[el meu Déu] (és) Allah/Missatger. MHCB 2053

(2) Fragment de làpida funerària en caràcters àrabs nashī del període almohade reaprofitat com a material constructiu. Basmala). [En nom de Déu, el Clement, el misericor]diós]. (tasliya) Beneeixi [Déu] / Muhmmad i la seva família. [...] / [To]ta ànima ha de trobar la mort. [Trobareu el vostre / Sala]ri el dia de la Resurrecció [...]. El caràcter fragmentari i la ubicació original desconeguda impedeixen saber si es tractava de la làpida d'un musulmà resident a Barcelona o d'una peça arribada a la ciutat des d'un altre port com a llast de vaixell. Segles XII-XIII. MHCB 9086

(2)

ELS COMTES DE BARCELONA, REIS D'ARAGÓ: LA FORMACIÓ D'UNA MONARQUIA MEDITERRÀNIA

L'any 1137, el comte de Barcelona Ramon Berenguer IV es va casar amb la petita princesa Peironella i va esdevenir príncep regent d'Aragó. El seu primogènit va ser el primer cap coronat de la Casa de Barcelona. La potència militar de la nova confederació va facilitar aviat les conquestes de Tortosa i Lleida, que van obrir la ruta comercial de l'Ebre per a Barcelona.

Al segle XIII, perdut el control d'Occitània davant la potència de la monarquia francesa, l'estratègia d'expansió es va reorientar cap a llevant –Mallorca– i cap al sud –València. Barcelona, la ciutat més gran i rica de la monarquia, va començar a guanyar pes a escala mediterrània i europea. El creixement econòmic i demogràfic sostingut va provocar la ràpida urbanització del sorral litoral, que fins llavors havia restat en poder dels comtes.

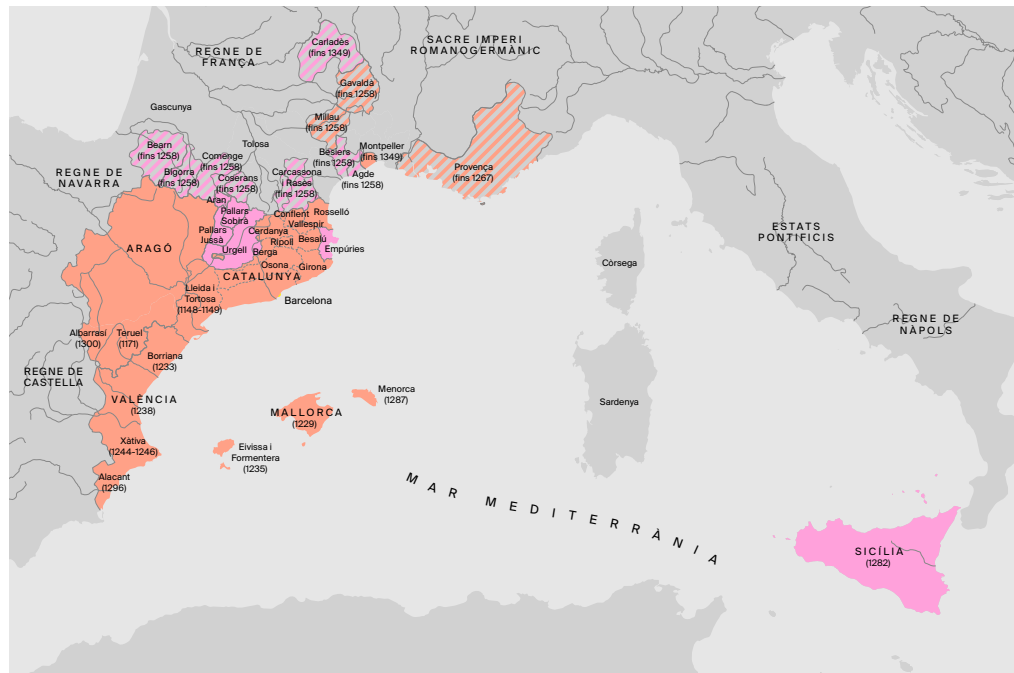
Conjunt de monedes d'argent i billó. Diners, òbols i croats. Segles XII-XIV. MHCB 20088, 20567-1A, 20567-11, 25345, 25347, 21789

Detall de les pintures de la Conquesta de Mallorca, exhibides al Tinell.

■ Dominis de la Corona d'Aragó fins al 1300 (any d'incorporació)
■ Territoris vassalls de la Corona

Capitells del Palau Major. Segles XII-XIV.

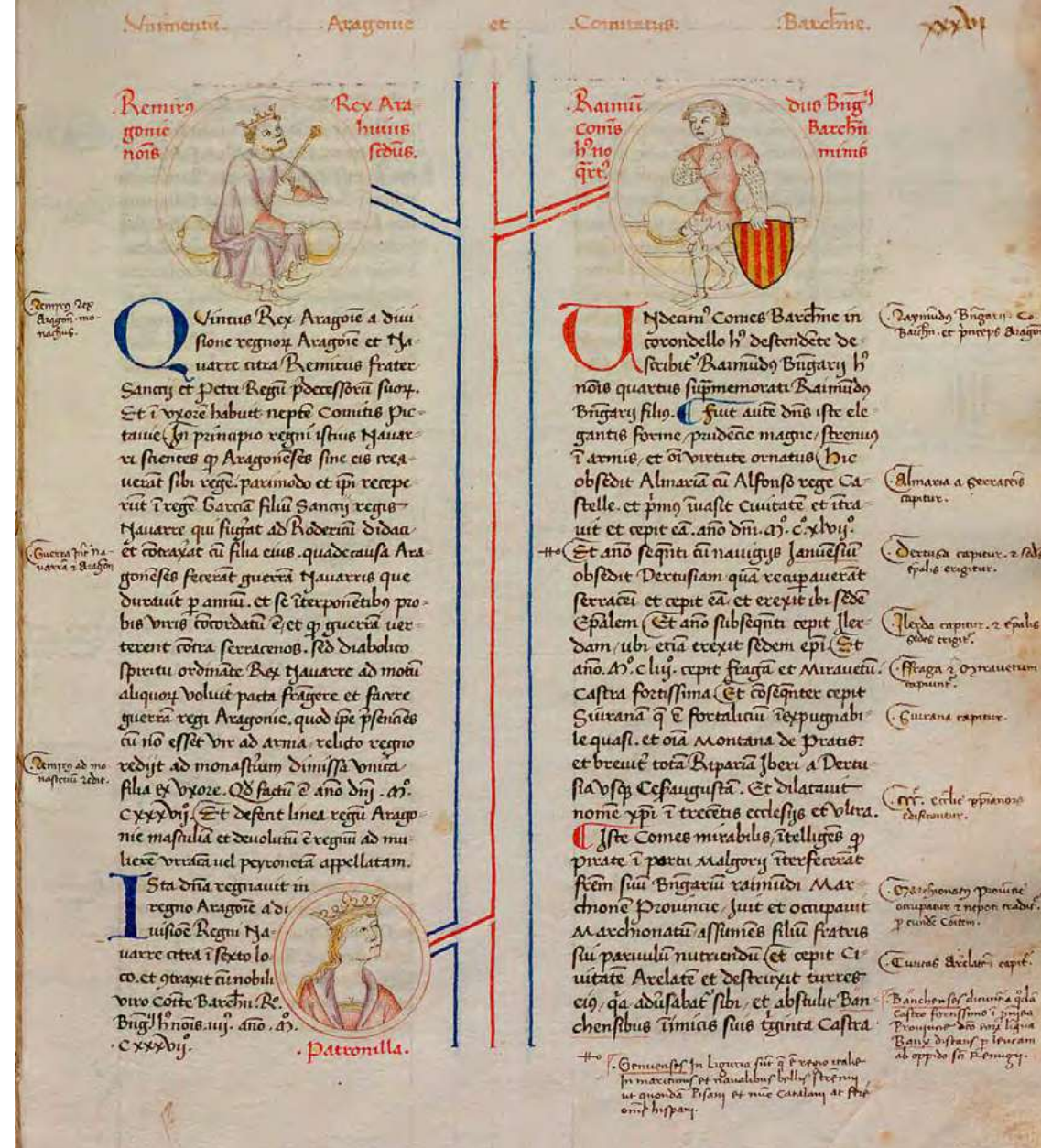
MHCB 2602, 2604, 2611, 16294

(1)

(2)

(1) Escut reial amb els pals de gules en camp d'or de la dinastia de Barcelona, pintat sobre un fragment d'enteixinat. Segles XIII-XIV.

MHCB 21127

(2) Altar portàtil o reliquiari d'os i fusta. Segle XIII. MCHB 25343

Genealogies dels comtes de Barcelona. Biblioteca de Catalunya

UNA NOVA ELIT CIUTADANA

EL GRAN NEGOCI DE L'EXPANSIÓ MEDITERRÀNIA

A les darreres dècades del segle XIII, Barcelona va contribuir a finançar l'ocupació del regne de Sicília (1282), la conquesta de Menorca (1287) i l'autorització papal al domini català de Sardenya. Va obtenir, a canvi, l'estructura necessària per dominar les rutes comercials de la Mediterrània sud-occidental, sempre en rivalitat amb Gènova, l'altra potència de l'oest mediterrani.

Aquell tràfic comercial generava grans beneficis i resultava més lucratiu encara per a qui sabia reinvertir els guanys en la subvenció econòmica d'una monarquia ofegada per les despeses de guerra, pràctica que a més facilitava l'accés als càrrecs de l'administració reial. D'aquesta manera es va consolidar a Barcelona una elit mercantil i financera que acumulava fortuna i influència política.

Taula de mercader. Saltiri anglocatalà.
Bibliothèque Nationale de France

Gerra, pots de farmàcia i tapadores de ceràmica importats de l'orient islàmic i el Magrib. Segles XII-XIV. MHCB 34999, 17171, 17172, 13102, 20069

OSTENTAR L'ASCENS PER LIDERAR LA COMUNITAT: ELS CASALOTS URBANS

(1)

A Barcelona, com en qualsevol altra societat estamental medieval, calia ostentar el poder econòmic per consolidar l'ascens social, i una de les maneres més efectives de distingir-se era fer aixecar mansions luxoses en els millors carrers, que es van veure redefinits per les façanes dels nous casalots gòtics. Solien incloure una torre lateral, diverses finestres coronelles i una solana o galeria superior amb coberta suportada per columnetes.

(1) Llinda de finestra lobulada.
Segle XIV. MHCB 34940

L'interior també funcionava com a espai de representació social. Un pati amb escala de pedra pujava fins a la galeria que donava accés a la planta noble, la qual contenia les estances principals. La sala major, adornada amb pintures murals, enteixinats policromats i grans xemeneies, tractava d'impressionar els assistents, com també ho feien els mobles i la vaixel·la de luxe que s'hi exhibien.

Paviments ceràmics procedents de la Casa Padellàs. Segle XV. MHCB 35-37

(1) Vaixella de taula amb decoració en verd i manganès. Culleres de bronze. Segles XIII-XIV.

MHCB 9433, 25350, 20034, 20502, 11006, 25351, 20040, 20041, 25441, 26853, 19988, 19989

(2) Gerra amb decoració vidrada i de cordons. Segle XIV. MHCB 20525

(1)

(2)

(1)

(2)

(3)

(1) Vaixel·la de taula amb decoració en verd i manganès. Segles XIII-XIV. MHCB 20039, 23701, 26168, 17024, 17023

(2) Cofre decorat amb escuts i motius florals que presenten restes de policromia. Segle XIV. MHCB 27

(3) Ceràmica de cuina. Cassoles, gerres i fogonet. Refredador. Segles XIII-XIV. MHCB 23699, 20585, 20576, 20573, 20575, 20572, 20058, 20068

Fragments d'enteixinats decorats.
 Segles XIII-XV. MHCB 21094-21099, 21100, 21104, 21107,
 21110, 21111, 21113-21122, 28218, 28219, 21133

Treballs de construcció. Saltiri anglocatalà.
Bibliothèque Nationale de France

Llànties i atuellers d'il·luminació.
Segles XIII-XIV. MHCB 20373, 20508,
20538-20542

Capitell decorat amb figures de joglars. Segles XII-XIII. MHCB 2603

Pintures murals de temàtica cavalleresca d'estil gòtic lineal descobertes a la torre d'un casalot medieval del carrer Basea. Segle XIII. La conservació del casalot i la recuperació de les pintures l'any 1998 va ser possible gràcies als esforços de l'associació "Veïns en defensa de la Barcelona Vella".

La composició original s'articulava en dues franges separades per una ampla faixa intermèdia de flors de lliri i motius geomètrics: la inferior, en la qual algunes construccions

fortificades actuen com a marc escenogràfic d'una desfilada de cavallers, i la superior, conformada per figures que satiritzen diversos estereotips humans censurables, com el frare entabanador (representat com un ase vestit que camina amb bastó i treu la llengua), el clergue seductor de dones o el soldat que galleja, i diversos monstres mítics amb cap humà. MHCB 17027

EXPOSICIÓ

La Barcelona comtal, de la conquesta islàmica a la ciutat reial

Organització i producció: Museu d'Història de Barcelona. ICUB, Institut de Cultura, Ajuntament de Barcelona
Direcció del projecte: Joan Roca i Albert, Daniel Alcubierre, Ramon Pujades
Comissariat: Ramon Pujades
Coordinació: Alessandro Ravotto, Adelina Casanova
Museografia: Udeu Arquitectura i Producció
Disseny gràfic: Andrea Manenti
Cartografia i mapes: Andrea Manenti
Correcció lingüística i traduccions: Jordi Curell, William Orr, Ana Shelly
Conservació preventiva i restauració: Lúdia Font (coordinació), Anna Lázaro, Carla Puerto, Arcovaleno Restauro S.L. Blanca López de Arriba, Gamarra & García, Conservació i Restauració, S.L.
Producció i muntatge: Croquis
Il·luminació: Haz Luz 17
Transport of originals: SIT; Tti
Manipulació i instal·lació de peces: Croquis; SIT; Tti
Equipament audiovisual: Base2
Audiovisual: El Palau Major de Barcelona. Guió: Ramon Pujades.
Disseny: Marc Viader. Producció: New Division
Registre i documentació de peces: Núria Miró i Emili Revilla
Fotografia de peces: Jordi Puig i Pep Parer
© Imatges: Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona; Museu d'Història de Barcelona; Arxiu de la Corona d'Aragó. Bibliothèque Nationale de France
Prestadors d'obres exposades: MNAC Museu Nacional d'Art de Catalunya
Coordinació de la programació: Mònica Blasco i Teresa Macià
Educació: Teresa Macià i Emma Fernández
Programació Centre de Recerca i Debat: Quim Brugada i Chiara Vesnaver
Comunicació i premsa: Mercè Martínez
Comunicació multimèdia: Edgar Straehle
Visites i itineraris: Equip Fragment i Equip Museu d'Història de Barcelona
Atenció al públic: Carles Mela i Equip Acciona

Difusió: Eulàlia Cartró
Publicacions: Jaume Capsada
Gestió de suport: Sergi Benajas, Eulàlia Cartró, Sònia Martínez, Judith Samsó
Administració: Pasqual Bayarri, Elena Rivali, Jose Manuel Sánchez, Teresa Soldino, Mònica García
Manteniment: Carlos Fumanal, Maria José Arnal i Equip CPI Integrated Services
Neteja: Equip Ndavant Seguretat: Maria Dolors Aguadé i Equip Protección de Patrimonio
Equip Museu d'Història de Barcelona: Daniel Alcubierre, Maria del Tránsito Algàs, Diego Altamirano, Maria José Arnal, Iris Aviñoa, Pascual Bayarri, Sergi Benajas, Mònica Blasco, Eugènia Bort, Gwendolyn Brouwer, Joaquim Brugada, Jaume Capsada, M. Eulàlia Cartró, Carmen Cazalla, Elisenda Curià, Irene De Pedro, Cristina Del Peral, Marta Dot, Lúdia Font, Carlos Fumanal, Carles García, Anna García, Marta Iglesias, Jaime Irigoyen, Sílvia Lezana, Pedro Javier López, Carlos Lorenzo, Teresa Macià, Mercè Martínez, Carles Mela, Núria Miró, Anna Molina, Elena Pérez, Carla Puerto, Ramon J. Pujades, Emili Revilla, Elena Rivali, Stanislav Lluís Roig, Carles Romeu, Judith Samsó, Josep Manuel Sánchez, M. Teresa Soldino, Lourdes Solana, Edgar Straehle, Marta Terés, Eduard Thió, Dolors Xufré.

LLIBRET DE SALA

Consell d'Edicions i Publicacions de l'Ajuntament de Barcelona
Xavier Marcé Carol, Gemma Arau Ceballos, Maria Buhigas San José, Ferran Burguillos Martínez, Núria Costa Galobart, Mireia Escobar Costa, Sonia Fuertes Ledesma, Oriol Martí Sambola, Lluís Mauri Roldán, Àlex Montes Flotats, Jaume Muñoz Jofre, Joan Ramon Riera Alemany, Pilar Roca i Viola, Miquel Rodríguez Planas, Edgar Rovira Sebastià, Montserrat Surroca Comas i Anna Giralt Brunet.

Directora de Comunicació
Pilar Roca i Viola

Directora de Serveis Editorials
Núria Costa Galobart

COL·LECCIÓ Llibrets de Sala
Direcció de la col·lecció: Carles García Hermosilla

Edició
Ajuntament de Barcelona, Institut de Cultura, Museu d'Història de Barcelona

La Barcelona comtal, de la conquesta islàmica a la ciutat reial
Texts: Ramon Pujades
Fotografia: Jordi Puig i Pep Parer.
Cartografia i mapes: Andrea Manenti
Revisió lingüística: Jordi Curell

Disseny gràfic
Artofmany

Impressió i enquadernació
Impremta Pagès

Primera edició: juliol del 2025
© de l'edició: Ajuntament de Barcelona, Institut de Cultura, Museu d'Història de Barcelona
© dels textos: els seus autors
© de les imatges: imatges: Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona; Museu d'Història de Barcelona; Arxiu de la Corona d'Aragó. Bibliothèque Nationale de France

ISBN: 978-84-9156-641-0
Dipòsit legal: B 10156-2025

barcelona.cat/museuhistoria
barcelona.cat/barcelonallibres

MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA

Llibrets de sala

1. Barraques. La ciutat informal
2. Barcelona connectada, ciutadans transnacionals
3. Barcelona i els Jocs Florals, 1859
4. Cerdà i Barcelona. La primera metròpoli, 1853-1897
5. Salomó ben Adret de Barcelona, 1235-1310
6. Ja tenim 600! La represa sense democràcia
7. La revolució de l'aigua a Barcelona
8. Murals sota la lupa. Les pintures de la capella de Sant Miquel
9. Indianes, 1736-1847. Els orígens de la Barcelona industrial
10. Barcelona, vint històries musicals
11. L'enginy de postguerra. Microcotxes de Barcelona
12. Alimentar la ciutat. El proveïment de Barcelona del segle XIII al segle XX
13. Música, Noucentisme, Barcelona
14. La bandera de Santa Eulàlia i la seva restauració
15. El món del 1714
16. Fabra & Coats fa museu
17. Monestirs urbans en temps de guerra
18. Música, guerra i pau a la Barcelona moderna i contemporània
19. La cartografia medieval i Barcelona
20. Barcelona a l'antiguitat tardana. El cristianisme, els visigots i la ciutat
21. Els jueus a la Barcelona medieval. MUHBA El Call
22. Hagadàs Barcelona. L'esplendor jueva del gòtic català
23. La casa Gralla. El periple d'un monument
24. Primers pagesos BCN. La gran innovació fa 7.500 anys
25. Imatges per creure. Catòlics i protestants a Europa i Barcelona, segles XVI-XVIII
26. La ferida d'Hipercor. Barcelona 1987
27. El port franc i la fàbrica de Barcelona
28. Pere IV. Passatge major del Poblenou
29. Crítica i restitució patrimonial en gastronomia
30. Barcelona capital mediterrània. La metamorfosi medieval, segles XIII-XV
31. La conquesta del litoral, del segle XX al segle XXI
32. La ciutat dels polígons. Un itinerari pel Besòs
33. Barcelona & Futbol. El gran joc social del segle XX
34. Barcelona, port mediterrani entre oceans. El testimoni del vaixell Barceloneta I
35. Alimentar Barcelona. Ciutat, proveïment i salut
36. El rellotge dels Flamencs, 1576-1864
37. Guia breu del MUHBA, el Museu d'Història de Barcelona
38. Diari de l'habitatge. Barcelona segle XX
39. Protegir Barcelona. Bombers i prevenció d'incendis, 1833-2022
40. Allotjar les majories. Barcelona 1860-2010
41. Viure a les cases barates. Bon Pastor, 1929-2010
42. Barcino. La traça de la ciutat antiga.
43. Gent de la Casa Gran. Testimonis de la transformació de Barcelona, 1977-1983

El Museu d'Història de Barcelona té el suport
del Cercle del Museu d'Història de Barcelona